

פרשת בהר

חשיבה לרחוק

בפרשה הקודמת ובפרשה הנוכחית מופיעות שתי מצוות דומות למדי, שתיהן נוגעות לספירת זמן. בשבוע שעבר קראנו על ספירת העומר, שבעת השבועות שבין היום השני של פסח לבין שבועות "וספרתם לכם" ממחרת השבת, מיום הביאכם את עמר התנופה, שבע שבתות תמימות תהיינה.

בפרשה זו אנו קוראים על ספירת שבע שביעיות השנים לקביעת היובל "וספרת לך שבע שבתות שנים – שבע שנים שבע פעמים" הראשונה מצווה על היחיד לספור את הימים מפסח עד שבועות, והשנייה מחייבת את בית הדין לספור את השנים עד ליובל. ההבדל בלשון המקראית – "וספרתם" לעומת "וספרת" – משקף עיקרון מנהיגותי חשוב: אנשים פרטיים יכולים אולי להסתפק במחשבה על מחר, אבל תפקידנו כמנהיגים הוא לחשוב על הטווח הארוך, למקד את עינינו באופק הרחוק.

חשיבה לטווח הארוך היא מרכיב חיוני במנהיגות. החכם, כפי שאמר בן זומא (דמות תנאית), הוא "הרואה את הנולד". מנהיגים, אם חכמים הם, חושבים על ההשלכות שיהיו להכרעותיהם בעוד שנים רבות.

תולדות ישראל גדושות בגילויים של חשיבה לטווח ארוך. דמויות מפתח כמו משה רבנו הבינו שהאתגר האמיתי הוא לא רק ההווה, אלא גם הבטחת העתיד באמצעות חינוך, זיכרון ואחריות קיבוצית. משה חזה שהשפע והנוחות יהיו אתגר גדול לעם ישראל, והעמיד מערכת ערכים מבוססת ברית, צדק ורווחה חברתית כדי לשמר את אחדות העם ולכידותו.

כאשר אמר רבן יוחנן בן זכאי לאספסינוס, המצביא הרומאי שצר על ירושלים, "תן לי יבנה וחכמיה", הוא הציל את העתיד היהודי על ידי כך שהבטיח את המשך קיומו של בית יוצר להנהגה רוחנית ואינטלקטואלית. ועוד דוגמאות רבות בהיסטוריה היהודית.

התובנה היהודית על ראייה ארוכת טווח הייתה מהפכנית וממשיכה להשפיע על הדרך שבה מנהיגים יהודיים מעצבים את החברה והזהות היהודית עד היום.

מעובד מתוך האתר של הרב זקס וספרייו השונים
לקריאה בהרחבה סרקו את הברקוד

מנהיגות - מודל לחקי

ריצה למרחק ארוך

בתחילת המאה התשע-עשרה, כאשר החלו רבנים דוגמת צבי הירש קלישר ויהודה אלקלעי לעשות נפשות לרעיון השיבה לציון, הם נסכו השראה באישים חילונים כגון משה הס (ובעקבותיו יהודה לייב פינסקר ובנימין זאב הרצל), כך התפשטו בעם היהודי הנכונות והמוכנות ליישב את ארץ ישראל ולבנותה ולהניח את התשתית למדינת ישראל.

גם המנהיגים העסקיים האמתיים של זמננו הם אלה הרצים במסלול הארוך. ביל גייטס ממיקרוסופט, ג'ף בזוס מאמזון. קום, לארי פייג' וסרגיי ברין מגוגל ומארק צוקרברג מפייסבוק – כל אלו היו נכונים לחכות זמן רב עד שהצליחו להפוך את יצירות כפיהם לרווחיות. אמזון, למשל, הושקה בשנת 1995, ולא השיגה רווח עד לרבעון האחרון של 2001. אפילו בקנה מידה היסטורי אלו הן דוגמאות יוצאות דופן לחשיבה ותכנון ארוכי טווח.

לספור את השנים ולא את הימים

מנהיגים גדולים חושבים לטווח ארוך ובונים למען העתיד. דבר זה נעשה נדיר עד להכאיב בתרבות של זמננו – תרבות ההתפלשות בהווה, הקשב הקצר, הטרנדים והפלאש-מובים, המסרונים והציוצים, חמש-עשרה דקות התהילה והכותרות המתיישנות בן רגע, תרבות "כוחו של העכשיו". אין לנו נביאים מאז ימי בית שני – אבל היכולת לחזות את ההשלכות של הכרעותינו איננה מחייבת מגע עם הנעלם והנשגב. הבנת העתיד מתבססת על לימוד מעמיק של העבר.

וזהו האתגר המנהיגותי הנרמז בפרשתנו: ספרו את השנים, לא את הימים. שמרו אמונים לעבר, אך את עיניכם שאו אל העתיד.

עקרונות
במנהיגות

נקודה למחשבה

האם אתם חושבים שאנו מעודדים את
המנהיגים של ימינו לחשוב על הטווח הארוך?

איך אנו יכולים לשפר את היכולת שלנו
לתכנן לטווח ארוך?

עקרונות במנהיגות - הרב יונתן זקס | חשיבה לרחוק

עקרונות בחינוך

ראייה לטווח ארוך בפנהיגות חינוכית

צוותי חינוך:

- **החשיבה לטווח ארוך:** כיצד ניתן לעודד את צוותי החינוך להטמיע חשיבה לטווח ארוך בתכנון החינוכי ובפעילותם היומיומית?
- **הובלת שינוי:** כיצד צוותי החינוך יכולים להוביל תהליכי שינוי והתחדשות בקהילה הבית-ספרית מתוך ראייה עתידית?
- **מורשת והמשכיות:** כיצד ניתן לשמר את המורשת הבית-ספרית תוך יצירת חידוש והתאמה למציאות המשתנה?

תלמידים:

- **הזמן והמשמעות:** כיצד אתם מתכננים את הזמן שלכם כך שתשיגו את מטרותיכם לטווח הארוך?
- **החזון האיש:** מהו החלום שלכם לעתיד, וכיצד אתם יכולים להתחיל לעבוד עליו כבר היום?
- **ההתמדה:** מדוע חשוב לכם להשקיע לאורך זמן גם כשיש קשיים ומה ניתן ללמוד מהצלחות העבר?

